

KOMENTÁŘ: FILM V SÍTI JE JINÝ NEŽ PŘEDCHOZÍ SNÍMKY ORIENTOVANÉ NA OBLAST RIZIKOVÉ KOMUNIKACE V ONLINE PROSTŘEDÍ

Kamil KOPECKÝ

Nový snímek Víta Klusáka a Barbory Chalupové V síti bude mít oficiální premiéru v březnu příštího roku, již nyní lze ale říci, že bude jiný než ostatní produkce preventivně zaměřených snímků orientovaných na problematiku sexuálního zneužívání dětí v online prostředí. Přestože zpracovává téma, se kterým se v České republice již v minulosti pracovalo (např. v rámci projektů Seznam se bezpečně!, Na hory či Marty is dead, případně Seznamování na internetu), k materiálu přistupuje jiným osobitým způsobem.

Na prvním místě je jasná **orientace na jinou cílovou skupinu** - zatímco předchozí výše zmíněná produkce cílí především na online komunikaci chlapců a online abuzérů (je to pochopitelné, protože chlapci bývají v komunikaci podstatně naivnější než dívky), V síti cílí naprosto přesně na dívky, které právě vstupují do puberty a v online prostředí navazují různé druhy kontaktů. Svým dramatickým dokumentem tak Klusák **vyplňuje výraznou mezeru**, která v ČR co se týče celovečerní preventivně zaměřené tvorby orientované na dospívající dívky existuje.

Jiné je také samotné zpracování - zatímco předchozí filmová produkce v této oblasti věnuje pozornost především faktickým popisům rizikových kauz, které pak komentují specialisté (policisté, IT experti, psychologové), Klusákův film je především dramatickým příběhem (či několika příběhy), ve kterém se efektivně pracuje s

psychologií hlavních postav, které vstupují do světa online seznamek a sociálních sítí schovaného za pevnými zdmi pokojíčků (mimo dohled rodičů). Zároveň však Klusák a Chalupová **věrně dokumentují celou řadu strategií, které se v rámci manipulace dítěte online abuzéry používají**, současně dokáže velmi dobře demonstrovat, jak snadné je přejít ze světa virtuálního do světa reálného. A jaké následky může tento přechod mít. Dětskému (i dospělému) publiku pak bude blízký tím, že nepracuje pouze s negativními prožitky mladých figurantek, ale také pozitivní zkušeností s online komunikací, která nesmí být opomenuta.

(Teaser k filmu)

Zoufalci, honiči a skuteční predátoři? Smutná realita sociálních sítí a online seznamek

U snímků, které se věnují problematice online seznamování, se s železnou pravidelností setkáváme s několika druhy různě nebezpečných predátorů. Velmi dobře popisuje jejich charakteristiku např. mjr. Václav Písecký, specialista na kybernetickou kriminalitu: *“Jsou různé typy predátorů – jsou lidé, kteří z vás chtějí vymámit jenom fotky, jsou ti, kteří mají zájem o schůzky, nebo ti, kteří se v podstatě chtějí jenom pobavit – možná i v tom zvrhlém slova smyslu. Ale dělají to z nudy nebo z absence jiných možností kontaktu s někým, kdo je uspokojí v jejich potřebách. A ty nemusí být jenom sexuální.”* (více [zde](#))

Výjimkou není ani snímek V síti, který **zachycuje rizikovou komunikaci se všemi výše (i níže) uvedenými typy pachatelů** - ať již s lidmi, kteří vnímají komunikaci s nezletilými a mladistvými pouze jako cestu k vlastnímu uspokojení (“**honiči**”), těmi, kteří v online prostředí hledají vztah, který často nedokáží nalézt v reálném světě a zoufale hledají jakoukoli příležitost k seznámení (“**zoufalci**”), těmi, kteří kromě vlastního uspokojení lákají z dětských uživatelů pornografické materiály a neštítí se postupovat násilně (“**abuzéři, tvůrci či šířitelé dětské**

pornografie, vyděrači”), až k těm, kteří neváhají a kromě výše uvedeného se s dítětem setkají i v reálném světě s cílem sexuálně (či jinak) dítě zneužít (**“kybergroomeři”**). Stejně tak Klusák a Chalupová rozbíjí tradiční [mýtus o pedofilech](#), který podrobně popisujeme právě na našem portálu. Co je důležité, **velké části pachatelů, kteří ve filmu vystupují, již bylo sděleno obvinění a jsou v “péči” policie a soudní moci.**

Edukativní verze V síti jako výrazný benefit

Výrazným benefitem filmu V síti jsou dvě verze, z nichž první je určena dospělému publiku a je zpracována syrově a tvrdě tak, jak skutečně komunikace dětí s online uživateli probíhala. Dětská edukativní verze je pak zpracována podstatně více pedagogicky/didakticky, jejím cílem není dítě primárně šokovat, ale **přiblížit mu prostřednictvím hlavních hereckých postav rizika, na která může narazit**. Hlavní hrdinky vystupují z příběhu a stávají se průvodci světem internetové komunikace, průvodci, kteří jsou cílové skupině blízcí věkem i samotným projevem. Edukativní verze V síti **aktivně pracuje s pozitivními emocemi**, což je velmi podstatné a zásadní - **svět internetu je popisován jako pozitivní, fascinující a pro dítě i dospělého jasně přínosný**. Klusák a Chalupová internet nedémonizují, nestraší, k dětem promlouvají laskavým - ale důrazným způsobem. A v tom je film zcela jiný než jeho předchůdci.

(Momentky z natáčení edukativní verze filmu V síti)

V České republice máme být na co hrdí!

Na závěr je třeba říci, že v **České republice je prevence, intervence i výzkum v oblasti rizikové komunikace v online prostředí na špičkové úrovni a bez nadsázky lze říci, že můžeme být hrdí na to, co se nám v naší zemi v posledních letech podařilo vytvořit.** V minulosti nebylo vždy běžné, že spolu

jednotlivé organizace vzájemně spolupracovaly a podporovaly se, velmi diskutabilní byla pak především existence různých nadnárodních center, které místo spojování a koordinování preventivních aktivit na národní úrovni neúčelným způsobem spalovaly finanční prostředky a jejich dopad na cílové skupiny byl minimální.

V současnosti již toto nehrozí a **většina kvalitních preventivních a intervenčních projektů spolu vzájemně spolupracuje, podporuje se a doplňuje se**. Situace se zlepšuje i v oblasti školství a drtivá většina škol si uvědomuje důležitost preventivních aktivit zaměřených na svět internetu a také v této oblasti podniká patřičné kroky.

Nový film Víta Klusáka a Barbory Chalupové *V síti* se jednoznačně zařadí mezi nejlepší preventivní aktivity, které v posledních letech v této oblasti vznikly, a **významným způsobem zvýší povědomí o této problematice u dětí, rodičů i pedagogů**. Důležité budou také navazující edukativní aktivity v prostředí škol, podpořené speciální verzí snímku doplněné o bonusové části cílené na dětské publikum.

Pro E-Bezpečí
Kamil Kopecký
Univerzita Palackého v Olomouci

Poznámka: Jako odborný poradce jsem spolupracoval na filmech Seznam se bezpečně 2, Seznam se bezpečně 3 a Na hory, stejně tak i na filmu V síti Víta Klusáka.